

Kontakty z Mediami i
Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

KOMUNIKAT PRASOWY nr 54/11

Luksemburg, dnia 9 czerwca 2011 r.

Opinia rzecznika generalnego w sprawie C-163/10
Aldo Patriciello

Rzecznik generalny Niilo Jääskinen wyjaśnia zakres pojęcia „opinii wyrażonej w czasie wykonywania obowiązków parlamentarnych”

Rzecznik generalny proponuje, aby Trybunał uznał, że zachowanie posła do Parlamentu Europejskiego pozbawione związku z działalnością Parlamentu Europejskiego, nie jest objęte immunitetem materialnym

Protokół w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej oferuje dwa główne aspekty ochrony właściwej dla członków Parlamentu Europejskiego (PE); z jednej strony, ochronę wolności słowa w ramach wykonywania obowiązków służbowych posła (immunitet materialny lub immunitet parlamentarny)¹ i, z drugiej strony, zagwarantowanie członkom PE immunitetu jurysdykcyjnego w czasie wykonywania ich obowiązków (immunitet procesowy lub nietykalność)². W ramach immunitetu materialnego, będącego jedynym immunitetem rozpatrywanym w niniejszej sprawie, wobec członków Parlamentu Europejskiego nie można prowadzić dochodzenia, postępowania sądowego ani też ich zatrzymywać z powodu ich opinii lub stanowiska zajętego przez nich w głosowaniu w czasie wykonywania przez nich obowiązków służbowych. Immunitet ten ma na celu umożliwienie samemu PE utrzymanie swojej integralności i zapewnienie niezawisłości swych członków. Nie jest on więc zamierzony jako osobisty przywilej posłów do PE, lecz jako gwarancja ochrony zadań instytucji. Wreszcie, ma on charakter bezwzględny (jest on nieograniczony w czasie i obejmuje wszystkie rodzaje odpowiedzialności prawnej, karnej i cywilnej) i bezwarunkowy (PE nie może go uchylić, a poseł nie może z niego zrezygnować). W przypadku postępowania sądowego przeciwko posłowi do PE z powodu wyrażonych przez niego opinii i stanowisk zajętych w głosowaniu, ocena spełnienia przesłanek do skorzystania z tego bezwzględnego immunitetu należy do wyłącznej kompetencji sądu krajowego, który, w razie wątpliwości, może zwrócić się do Trybunału ze stosownym pytaniem. Zatem nawet jeżeli PE w następstwie wniosku złożonego przez posła, podejmie decyzję o wyrażeniu zgody na skorzystanie z immunitetu, decyzja ta stanowi opinię, która nie wywołuje wiążących skutków wobec krajowych organów sądowych.

Wobec pana Patriciello, włoskiego posła do PE, prowadzone jest postępowanie sądowe w ramach wszczętego przeciwko niemu przed Tribunale di Isernia (Włochy) postępowania karnego w przedmiocie występkę polegającego na fałszywym oskarżeniu, ponieważ w czasie sprzeczki niesłusznie posądził funkcjonariusza policji miejskiej o bezprawne zachowanie (poświadczenie nieprawdy). W roku 2009 PE – uznając, iż Patriciello działał w ogólnym interesie elektoratu – postanowił o wyrażeniu zgody na skorzystanie przez niego z immunitetu.

Sąd włoski zwraca się do Trybunału z pytaniem czy czyn zabroniony tego rodzaju stanowi opinię wyrażoną w czasie wykonywania obowiązków parlamentarnych, która może być objęta immunitetem materialnym.

¹ Artykuł 8 Protokołu w sprawie przywilejów i immunitetów.

² „Immunitet procesowy” zwany również „nietykalnością” (art. 9 Protokołu w sprawie przywilejów i immunitetów), ma zastosowanie do członków Parlamentu Europejskiego w przypadku, gdy prowadzone jest dochodzenie w przedmiocie czynów dokonanych przez nich jako przez zwykłych obywateli w okresie trwania ich mandatu; jest on ograniczony do czasu trwania mandatu, traci skuteczność w przypadku, gdy członek PE został schwytany na gorącym uczynku i może być uchylony przez Parlament.

W odniesieniu do zakresu immunitetu materialnego rzecznik generalny uważa, iż obejmuje on trzy aspekty. Pierwszy, o charakterze obiektywnym, zmierza do zapewnienia posłom możliwości swobodnego podejmowania i prowadzenia parlamentarnych dyskusji politycznych w celu wywierania wpływu na wykonywanie uprawnień właściwych PE. Drugi aspekt, również o charakterze obiektywnym, zmierza do przyczynienia się do pionowego i poziomego podziału uprawnień w Unii. Aspekt trzeci, o charakterze subiektywnym, odpowiada prawu podstawowemu ograniczającemu prawa podstawowe innych obywateli.

Rzecznik generalny przypomina, iż immunitet materialny obejmuje wszelkie formy działalności parlamentarnej.

Niewątpliwie pomieszczenia Parlamentu są uprzywilejowanym miejscem debaty politycznej, która powinna móc być swobodnie prowadzona (kryterium przestrzenne). Jednakże, oczywiste jest, iż zakres immunitetu materialnego nie może być ograniczony jedynie do działań odbywających się w miejscu, gdzie obraduje PE.

Najtrudniejszym zagadnieniem jest zatem kwestia, jakie jest wiążące kryterium w celu skorzystania z immunitetu materialnego w zakresie działań i oświadczeń mających miejsce poza murami PE. W tym względzie rzecznik generalny proponuje zastosować kryterium specyficzne dla charakteru obowiązków posła do PE, wiążące immunitet materialny nie z treścią wypowiedzi członka PE, lecz raczej ze związkiem między kontekstem, w jakim wypowiedzi te zostały wyrażone a pracami parlamentarnymi (kryterium organiczne).

W celu zastosowania kryterium organicznego rzecznik generalny proponuje dokonać rozróżnienia między, z jednej strony, „istotą” działalności parlamentarnej a, z drugiej strony, działalnością okalającą tę istotę. Do pierwszej kategorii zaliczają się nie tylko opinie i stanowiska zajęte w głosowaniu na forum PE, w komisjach, delegacjach, organach politycznych i grupach politycznych. Rzecznik generalny proponuje bowiem włączyć do niej udział, jako członka PE, w konferencjach, w misjach i w spotkaniach politycznych poza samym PE.

Natomiast w przypadku, gdy brak oczywistego związku z działalnością parlamentarną, rzecznik generalny proponuje zastosować, podobnie jak w orzecznictwie Trybunału strasburskiego, zasadę proporcjonalności. Tym samym im bardziej czyn lub stwierdzenie członka PE oddala się od istoty jego obowiązków, tym bardziej nadrzędne powinny być względy uzasadniające stosowanie immunitetu materialnego.

W odniesieniu do działań dokonanych przez posła jako polityka krajowego, regionalnego lub lokalnego, rzecznik generalny jest zdania, że immunitet materialny, ustanowiony w protokole i oparty na traktacie³, odnosi się do wypełniania zadań Unii Europejskiej. W związku z tym czyny wchodzące w skład debaty politycznej w ogólności lub oświadczenia złożone w czysto krajowym lub lokalnym kontekście nie mogą, w świetle kryterium organicznego, być objęte immunitetem materialnym.

Wobec tego rzecznik generalny proponuje, aby Trybunał odpowiedział, że zachowanie członka Parlamentu Europejskiego pozbawione związku z działalnością tej instytucji, nie stanowi opinii wyrażonej w czasie wykonywania obowiązków parlamentarnych, która może być objęta immunitetem materialnym.

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają właśnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) opinii jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

---

³ Artykuł 343 TFUE.

Kontakt prasowy: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793